

19. PROČ JDU NA MŠI SVATOU KAŽDOU NEDĚLÍ?

Co je mše svatá?

- Mše svatá je:
 - slavení velikonočního tajemství oběti (utrpení, smrti, vzkříšení) Krista Pána, což je účinně přítomno uvnitř křesťanského společenství: "Slavíme tvou smrt, Pane, ohlašujeme Tvé vzkříšení v očekávání tvého příchodu";
 - skutečná přítomnost, reálná, podstatná, Krista s jeho Tělem, Krví, duší, Božstvím: pravý Bůh a pravý Člověk;
 - hostina-společenství s Kristem a, díky Jemu, s bratry: skrze svou oběť nás Kristus podivuhodně spojuje k sobě a mezi sebou, takže jsme "jedno".
- Kristus ve mši svaté:
 - vzdává chvály a díky Bohu Otci (Eucharistie);
 - aktualizuje své velikonoční tajemství (připomínka);
 - stává se skutečně přítomným se svým Tělem a Krví v posvěceném chlebě a vínu v moci Ducha Svatého (Transsubstanciacie = přepodstatnění);
 - stává se naším pokrmem a nápojem pro naši věčnou spásu (hostina).

Kdo ustanovil mši svatou?

Kristus Pán ustanovil mši svatou na Zelený čtvrtek, v noci, kdy byl zrazen.

Co znamená, že mše svatá je památkou Kristovy oběti?

Mše svatá je památkou v tom smyslu, že zpřítomňuje účinně na oltáři nekrvavým způsobem oběť, kterou Kristus krvavým způsobem nabídnul Otci na Kalvárii pro spásu všech lidí. Mše svatá tedy není pouze vzpomínkou uplynulých událostí, ale zpřítomňuje a uskutečňuje jedinou a dokonalou oběť Krista na kříži. Oběť a obětující se jsou totožní: Kristus. Totožný je i cíl: spása všech. Rozdílný je způsob obětování se: krvavý způsob na kříži Kalvárie, nekrvavý způsob ve mši svaté.

Co znamená transsubstanciacie (přepodstatnění)?

Znamená to, že ve mši svaté, díky moci Ducha Svatého, chléb ze zrn a víno z révy se ve své podstatě stávají Tělem a Krví Krista.

Jaký je vztah mezi mší svatou a církví?

- Eucharistie vyjadřuje a buduje církev jako autentické spojení, společenství, lidu Božského, v jeho bohaté pluralitě a v jeho vnitřní jednotě. Ten samý eucharistický chléb, učiněný z mnoha zrn, a víno, učiněné z mnoha hroznů, představují jednotu a pluralitu křesťanského lidu, který slaví eucharistii.
- Eucharistie tvoří církev v tom smyslu, že eucharistie ji znovu spojuje, zjevuje, živí, posiluje, dává jí růst v kvalitě a posílá ji k celému lidstvu.
- A zároveň církev vytváří eucharistii, slaví ji, nabízí ji Otci ve spojení s Kristem v Duchu Svatém.
- Eucharistie je vrcholem liturgie. Je shrnutím naší víry. Obsahuje celý poklad duchovní církve, to je samotného Krista, naši paschu a náš živý chléb. Je privilegovaným místem, ve kterém církev vyznává svou víru a vyznává ji nejvyšším a neúplnějším způsobem.

Jak mše svatá zahrnuje všední život?

- Mše svatá tvoří střed, srdce celého křesťanského života pro církevní společenství, všeobecné i místní, a pro jednotlivé věřící. Vskutku, mše svatá:
 - je vrcholem činnosti, se kterou Bůh posvěcuje svět v Kristu a vrcholem úcty, kterou lidé dávají Otci;
 - je zdrojem a vrcholem celého křesťanského života. Je kladena do středu církevního života. Ona spojuje nebe a zemi. Obsahuje a proniká všechno stvořené;
 - je příchodím a výchozím bodem každé činnosti křesťanského společenství a každého věřícího. Ze mše se jde směrem ke světu, směrem k vlastní každodenní činnosti se závazkem žít to, co bylo slaveno (Mše – příkaz - poslání ve světě). A ke mši se vracíme všichni naplnění

- vlastní prací (eucharistie, oběť a chvála za to všechno a toho všeho, co se udělalo skrze Krista);
- je to střed, norma, vzor, nejvznešenější moment veškeré modlitby církve a jednotlivého křesťana;
 - je to setkání lásky, každého týdne, ale také pokud možno i každý den, s Tím, který se zcela dal za nás;
 - je to svátost, ve které je projevono a uskutečňováno tajemství Krista, tajemství církve, samotné tajemství lidské osoby, která vyjadřuje a uskutečňuje sama sebe ve mši svaté.
 - Mše svatá je pokrmem, světlem a silou pro naše pozemské putování a probouzí a živí naši touhu po věčném životě: po ráji.

Je nějaká modlitba, která by se rovnala mši svaté nebo ji překonávala?

Absolutně ne. Mše svatá překonává dosah ostatních modliteb, a dokonce žádná jiná činnost církve se jí nevyrovná účinností stejným titulem a stejným stupněm. Ona je tím nejcennějším, co může církev mít na své cestě v dějinách. V ní je uzavřeno veškeré duchovní dobro církve.

Je účast na mši svaté povinná?

Křesťané mají povinnost účastnit se mše svaté každou neděli a o dalších přikázaných svátcích, ledaže by byly nějaké vážné důvody (nemoc...). Když chybí takové vážné důvody, tak křesťané, kteří nesplnili povinnost, se dopouští smrtelného hříchu. Nedělní eucharistie je "otázkou identity", ba potřebou, životní nutností, ze které se nemůže unikat.

Proč je to povinné právě v neděli?

Protože Ježíš Kristus vstal z mrtvých "prvního dne po sobotě" (*Lk 24, 1*), *dies solis* (den slunce), pak nazývaný *dies Domini: den Páně* (viz. Sv. JUSTIN, *1 Apologie*, kapitola 65/67). A vzkříšení Krista je ústřední událostí celého Kristova života a naší křesťanské víry. "Jestliže Kristus nevstal, je marná naše víra" říká sv. Pavel (*1 Kor 15, 14*).

Jak se posvěcuje neděle?

- Účastí na mši svaté;
- a tím, že se věnujeme oněm činnostem, které jsou v souladu:

- se vzdáváním kultu Bohu (více času věnovaného osobním modlitbám a rodinným modlitbám, k setkáním a četbě, které prohlubují zbožnost, k návštěvám na hřbitovech...);
- s péčí o vlastní manželský, rodinný a příbuzenský život;
- se zajištěním spravedlivého a povinného odpočinku těla a duše;
- s věnováním se dílům lásky, zvláště ve službě nemocným, starým a chudým...

Jaký musí být náš postoj vůči mši svaté?

Mše svatá, kvůli tomu, čím je, vyžaduje z naší strany:

- velkou víru ("Tajemství víry"), která vede k tomu, abychom přijali celé bohatství Tajemství;
- naši stálou připravenost prohlubovat skrze katechezi to, co je slaveno, tak, aby se to mohlo stát životem v našem životě;
- patřičnou formaci s ohledem na plnou, uvědomělou a aktivní účast na eucharistickém slavení;
- účast radostnou a ve společenství. Právě proto, že mše svatá má charakter společenství, tak nabývají velký význam:
 - dialogy mezi celebrujícím a shromážděním;
 - zpěv: znamení radosti srdce: "Dvakrát se modlí, kdo dobře zpívá";
 - gesta a postoje (stání na nohou, klečení, sezení...), které vyjadřují a podporují úmysl a vnitřní cítění účastnit se, a které jsou znamením jednoty ducha všech účastníků;
- čistota svědomí: jen ten, kdo je v pokoji s Bohem a bratry, se účastní plně a účinně na mši svaté;
- úplnou účast. Ta obsahuje:
 - přesnost v příchodu do kostela na začátek mše svaté;
 - pozornou účast na stolu Božího Slova;
 - spolusdílení hostiny Kristova Těla ("Vezměte a jezte z toho všichni...").

Když se účastníme mše svaté, musíme přijímat Eucharistii?

Je velmi dobře, že katolíci, kdykoliv se účastní mše svaté, aby také vykonali Svaté přijímání. Ale nicméně ne více než dvakrát za den.

Kdo může přijmout Eucharistii?

Svaté přijímání může vykonat každý katolík, který je ve stavu milosti, to znamená, že poté, co pozorně prozkoumal své svědomí, je si vědom toho, že není ve smrtelném hříchu, protože v takovém případě by spáchal svatokrádež: "Kdokoliv nehodně jí chléb a pije z kalichu Páně, bude se prohřešovat proti Tělu a Krvi Páně... jí a pije k vlastnímu odsouzení" (1 Kor 11, 27-29).

Jak přistupovat k Eucharistii?

- S úctou: také v postoji těla (gesta, důstojné oblečení) se vyjadřuje úcta, slavnostnost, radost z tohoto setkání s Pánem;
- s půstem alespoň jednu hodinu před přijetím Eucharistie;
- poté, co se účastnil od začátku mše svaté a snaží se děkovat Pánu za velký dar, který obdržel, také po mši svaté a během dne a týdne.

Proč je důležité respektovat liturgické předpisy ve mši svaté?

- Liturgické normy:
 - vyjadřují a chrání mši svatou, která jako dílo Krista kněze a jeho Těla, kterým je církev, je posvátnou činností par excellence;
 - dovolují respektovat a uskutečňovat vnitřní spojení mezi vyznáním a slavením víry, mezi *lex orandi a lex credendi* (mezi zákonem modlení a zákonem věření). Posvátná liturgie, vskutku, je vnitřně spojena se zásadami nauky a užívání textů a ritů, které pokud nejsou schválené, následně přináší to, že se zeslabuje nebo se ztrácí vnitřní souvislost mezi *lex orandi a lex credendi*;
 - jsou vyjádřením autentického církevního cítění. Skrze ně prochází celý tok víry a tradice církve. Mše svatá není nikdy soukromým vlastnictvím někoho, ani ne celebranta, ani ne komunity, ve které se slaví tajemství. Poslušnost vůči liturgickým normám má být znovu objevena a oceněna jako odraz a svědectví církve jedné,

všeobecné, která je zpřítomněna v každém slavení eucharistie;

- zaručují platnost, důstojnost, vážnost liturgického konání a s tím i "zpřítomnění" Krista;
- vedou ke shodě našeho myšlení s myšlením Krista, které je vyjádřeno ve slovech a v ritech liturgie;
- vyjadřují a zajišťují "právo" věřících na důstojné slavení, a proto také i jejich právo vyžadovat je. Když se dějí nešvary a zlořády, ať to věřící oznámí v pravdě a s láskou legitimní autoritě (biskupovi nebo Svatému Stolci).
- »Nikommu není dovoleno měnit, nahrazovat, ubírat nebo přidávat něco z vlastní iniciativy. Řád mše musí být zvláštním způsobem respektován« (*Liturgicae instaurationes*, 3; viz také SC 22 § 3).
- "Každá partikulární církev musí být ve shodě s církví universální, nejen pokud jde o nauku víry a svátostná znamení, ale také pokud jde o zvyky všeobecně přijaté nepřetržitou apoštolskou tradicí, které musí být dodržovány nejen proto, aby se vyhnulo omylům, ale také proto, aby se předala celost víry, protože zákon modlitby církve odpovídá jejímu zákonu víry" (*Všeobecný řád Římského misálu*, 3a ed., 2002, 397).

Jaké škody působí liturgické zlořády?

- Liturgické zlořády nejen deformují slavení, ale působí naukovou nejistotu, zmatek a pohoršení v Božím lidu. Nerespektování liturgických norem přispívá k zatemňování správné víry a katolické nauky o této podivuhodné svátosti. Liturgické zlořády jsou více než projevem svobody, ukazují povrchní znalost a také neznalost velké biblické a církevní tradice ve vztahu k eucharistii, která je vyjádřena takovými normami.
- Tajemství, svěřené do našich rukou, je příliš velké, než aby si někdo mohl dovolit s ním zacházet s osobní svévolí, která by nerespektovala posvátný charakter a universální rozměr.

Jestliže není mše svatá, protože chybí kněz, jak se splní příkaz slavení?

Zde je to, co doporučuje církev v tomto ohledu:

- věřící se mohou dostavit do nějakého z kostelů diecéze, ve kterém se slaví mše svatá, i když to vyžaduje určitou oběť;
- tam, kde velké vzdálenosti prakticky znemožňují účast na nedělní eucharistii, je důležité, aby se křesťanské komunity stejně shromáždily, aby chválily Pána a slavily památku dne, který je mu zasvěcen. V takovém případě je třeba mít na mysli, že:
 - existuje velký rozdíl mezi mší svatou a shromážděními v neděli bez kněze;
 - liturgie slova, organizovaná pod vedením jáhna nebo nějakého odpovědného člověka, kterému taková služba je pravidelně svěřována příslušnou autoritou, se koná podle specifického rituálu vyhotoveného biskupskými konferencemi, které ho k takovému účelu schválily;
 - přísluší ordinářům udělit pověření k podávání přijímání v takových liturgiích při pozorném zhodnocení vhodnosti určitého výběru;
 - taková shromáždění nesmí:
 - zrodit zmatky ohledně ústřední úlohy kněze ve svátostném prvku v životě církve;

- dát podnět k eklesiologickým vizím, které nepatří k pravdě evangelia a tradici církve;
- to byly privilegované příležitosti k modlitbě za to, aby Bůh poslal svaté kněze podle svého srdce;
- kněží byli fakticky a konkrétně připraveni co nejčastěji možná navštěvovat komunity, které jsou svěřené jejich péči, aby nezůstaly příliš dlouhou dobu bez eucharistického slavení (viz. BENEDIKT XVI, *Apoštolská postsynodální exhortace Sacramentum caritatis*, 75).

Co řekli někteří světcí o eucharistii?

- "Jestliže jste tělo Kristovo a jeho údy, tak tedy vaše samotné tajemství leží na eucharistickém stole. Musíte být tím, co vidíte a musíte přijímat to, čím jste" (SV.AUGUSTIN).
- "Jenom církev může nabízet Stvořiteli tuto čistou oběť – Eucharistii -, tím se obětuje s výtěžkem to, co pochází z jeho stvoření" (SV.IRENEJ).
- "Slovo Krista, které mohlo stvořit z ničeho to, co neexistovalo, nemůže proměnit v odlišnou podstatu to, co existuje?" (SV. AMBROŽ).
- "Eucharistie je téměř korunovací celého duchovního života a cíl, ke kterému směřují všechny svátosti" (SV. TOMÁŠ).

NB: Pro prohloubení tématu čtěte následující dokumenty:

- PAVEL VI, *Mysterium fidei*, 1965;
- JAN PAVEL II: *Dominicae Cena*, 1980; *Ecclesia de Eucharistia*, 2003;
- KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE (KKC), č. 1322-1419;
- KOMPENDIUM KATECHISMU KATOL.CÍRKVE, č. 271-294;
- KONGREGACE PRO BOHOSLUŽBY A SVÁTOSTI, *Redemptionis Sacramentum*, 2004.

Poznámka – Citace z Katechismu katolické církve nebo Kompendia odpovídají v některých případech italskému vydání. Katecheze je zpracována podle předlohy vypracované Mons. Raffaello Martinelli (http://www.sancarlo.pcn.net/argomenti_nuovo/pagina0.html) Katecheze naleznete: <http://spolotcepia.signaly.cz/>